

Toteutussuunnitelma

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot (OPVA)

Päätösnumero	346/12.00.01.01/2021
Hyväksyjä	vararehtori Seija Katajisto
Päätöspäivämäärä	4.10.2021

Sisällysluettelo

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot.....	2
OPVA-opintoihin ohjaaminen	2
Testit ohjauksen apuna	3
OPVA-opintojen toteutusmuodot	4
Pajatoteutus.....	4
Ammattialakohtainen OPVA-toteutus.....	4
Oppimisvalmiuksia vahvistava OPVA-toteutus	5
S2-kielipainotteinen OPVA-toteutus	5
OPVA-työryhmä.....	6
Seuranta OPVA-opintojen jälkeen.....	6
Salpauksen OPVA-koulutuksen osa-alueet	6
OPVA-opintotarjotin.....	7
Opiskelutaidot.....	7
Ammatilliset perustaidot	8
Tieto- ja viestintätekniiikan perustaidot.....	8
Matematiikan perustaidot.....	8
Viestinnän perustaidot	8
Suomi toisena kielenä perustaidot.....	0
Englannin kielen perustaidot.....	0
Ruotsin kielen perustaidot.....	0
Työelämätaidot.....	0
Opiskelu- ja työkykyä edistävät perustaidot	1

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Koulutuskeskus Salpaus järjestää opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA) niille opiskelijoille, joiden perustaidoissa havaitaan puutteita. OPVA-opintojen avulla vahvistetaan opiskelijan edellytyksiä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen. Opinnot perustuvat [lakiin ammatillisesta koulutuksesta](#) (531/2017, 63 §).

OPVA-opinnot suunnitellaan aina yksilöllisesti ja opiskelijan omien tarpeiden mukaisesti. Opintojen tarkoituksena on auttaa opiskelijaa hankkimaan itselleen sellaista osaamista, joka tukee hänen edellytyksiään osallistua tutkintokoulutukseen ja osoittaa myöhemmin osaamisensa näytöllä tai muulla tavoin. OPVA-tukea saa enintään kuuden (6) kuukauden ajan (laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017).

OPVA-opinnot on tarkoitettu matalan kynnyksen tukimuodoksi, jonka avulla pyritään ennaltaehkäisemään heikoista perustaidoista johtuvat opintojen keskeyttämiset, helpottamaan työelämän ulkopuolella olevien pääsyä koulutukseen ja lyhentämään työelämään siirtymiseen kuluva aikaa.

- Opiskelijan OPVA-tuen tarve kartoitetaan toiselle asteelle hakeutuessa, ammatillisten opintojen alussa tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden aloittamisen yhteydessä. Tuen tarpeen ilmetessä voidaan kartoitus tehdä myös myöhemmin opintojen edetessä.
- Tuen tarpeen tunnistamisen apuna on yhteisten tutkinnon osien lähtötasotestit, kielitestit, opiskelijan esittämä oma pyyntö tuen tarpeesta tai opintojen etenemiseen liittyvät haasteet.
- Opiskelija ilmoittautuu opintoihin vastuuohjaajan tai opinto-ohjaajan ohjaamana. Opintoihin ilmoitaudutaan Wilman kurssitarjottimella tai muulla sovitulla tavalla.
- Suoritettavat opinnot suunnitellaan ja dokumentoidaan opiskelijan omaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS). Alaikäisen opiskelijan vanhempien tai edustajien on mahdollista osallistua HOKS:n laadintaan ja päivittämiseen.
- Tuen tarpeesta riippuen opiskelija voi opiskella OPVA-ryhmän mukana tai suorittaa yksittäisiä opintoja pajatoteutuksena. Pajan opinnot ovat kaikille tarjolla ja niitä on mahdollista suorittaa muiden opintojen rinnalla.
- OPVA-opinnot eivät kerrytä osaamispisteitä, mutta opiskelijan on mahdollista osoittaa osaamisensa näytöllä OPVA-opintojen jälkeen.

OPVA-opintoihin ohjaaminen

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot on tarkoitettu niille opiskelijoille, joiden perustaidoissa on vielä osaamisvajetta. Opiskelijan tuen tarve voi liittyä esimerkiksi harjaantumattomaan suomen kielen taitoon, digitaitoihin tai matematiikkaan. OPVA-opintojen aikana voidaan tukea myös opiskelijan arjen- ja elämänhallintaa.

OPVA-tuen tarpeen tunnistaminen opintojen eri vaiheissa:

- vastuuhjaaja haastattelee opiskelijat ensimmäisten opiskeluviikkojen aikana ja käy keskustellen läpi mahdolliset opiskelemiseen liittyvät haasteet.
- yhteisen tutkinnon osan osa-alueen opettaja kartoittaa opiskelijoiden lähtötason oman opetuksensa alussa käyttämällä siihen suunniteltua lähtötasotestiä. mahdolliset tuen tarpeet ilmoitetaan vastuuhjaajalle ja kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS).
- jos yhteishaun kautta valitulla opiskelijalla on puutteellinen suomen kielen taito, hänet ohjataan alkuhaastattelun jälkeen kielitestiin, jonka pitää S2-opettaja.
- vastuuhjaaja seuraa aktiivisesti oman ryhmänsä opiskelijoiden opintojen edistymistä. jos opiskelijan ohjauskeskusteluissa päädytään siihen tulokseen, että opiskelijalla on tarvetta OPVA-tukeen, voidaan opiskelija ohjata OPVA-ryhmään.
- opiskelija tai opiskelijan huoltaja voi myös itse esittää pyynnön lisätuesta vastuuhjaajalle.

Mikäli opiskelijalla on oppimisvaikeuksia ja hän tarvitsee pidempiaikaista ja säännöllistä oppimisen ja opiskelun tukea, on hänellä oikeus erityiseen tukeen. Opiskelija voidaan ohjata erityisopettajan luokse myös siinä tilanteessa, jos huomataan, että hänellä on lähtötasotestien perusteella laajempaa oppimisen haastetta.

Mikäli opiskelija on epävarma omasta ammatinvalinnastaan ja tarvitsee pidempiaikaista tukea oppimisvalmiuksien vahvistamiseen, voidaan hänet ohjata ammatilliseen koulutukseen valmistavaan koulutukseen (VALMA)/tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (TUVA).

Testit ohjauksen apuna

OPVA-ohjauksen apuna voidaan käyttää yhteisten tutkinnon osien lähtötasotestejä tai kielitestejä.

Yhteisten tutkinnon osien lähtötasotestit on mahdollista teettää mm. englannin kielestä, matematiikasta tai äidinkielestä. Lähtötasotestien tavoitteena on selvittää, onko opiskelijalla riittävät perustaidot yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden aloittamiseen.

Lähtötasotestit on tarkoitettu jatkuvan haun kautta hakeutuville aikuisille, joilla ei ole perusopetuksen päättötodistusta tai joiden opinnoista on jo pidempi aika. Lisäksi lähtötasotestit teetetään yhteishaun kautta opintonsa aloittaneille ryhmille yhteisten tutkinnon osien opintojen alussa.

Opiskelija voidaan ohjata lähtötasotestien perusteella pajatoteutukseen, erityisopettajan laajempiin testeihin tai aikuisten perusopetukseen seuraavasti:

- opiskelija voidaan ohjata pajatoteutukseen, mikäli hänellä on puutteita yksittäisissä yhteisen tutkinnon osan osa-alueissa.

- opiskelija voidaan ohjata erityisopettajan luokse, mikäli hänellä havaitaan laajempaa oppimisen haastetta useamman lähtötasotestin perusteella.
- opiskelija voidaan ohjata aikuisten perusopetukseen, mikäli hänellä ei ole perusopetuksen päättötodistusta ja hänen osaamisessaan havaitaan oppimisvajetta useamman lähtötasotestin perusteella.

Lähtötasotestit tehdään myös maahanmuuttotaustaisten opiskelijoiden OPVA-toteutuksen alussa ja OPVA-opintojen päätteeksi. Testien avulla selvitetään opiskelijan valmius aloittaa yhteisten tutkinnon osien opinnot henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti (HOKS).

Kielitesti on tarkoitettu niille jatkuvan haun kautta hakeutuville opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi. Mikäli opiskelijan kielitaito ei ole riittävä, voidaan hänet ohjata maahanmuuttaneiden ammatilliselle polulle, joka aloitetaan opiskeluvalmiuksia tukevilla opinnoilla (OPVA).

OPVA-opintojen toteutusmuodot

OPVA-opinnot toteutetaan eri tavoin opiskelijan yksilölliset tarpeet huomioiden. Opiskelija voi saada yksilöllistä tukea esimerkiksi oman kampuksen YTO-pajan (yhteisten tutkinnon osien paja) yhteydessä, häntä voidaan tukea OPVA-ryhmässä tai tuki voidaan viedä osaksi työsaleissa tapahtuvaa oppimista. Lisäksi OPVA-opinnoissa toteutetaan noin kuukauden mittaisia intensiivijaksoja kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Pajatoteutus

Opinto-ohjaaja tai vastuuohjaaja yhdessä tutkinnon osien opettajan kanssa voivat ohjata opiskelijan pajatoteutukseen lähtötasotestin perusteella. Pajassa opiskelijan osaamista tuetaan yksilöllisesti ja ohjausta on mahdollista saada esimerkiksi 2–4 viikon pajajaksona. OPVA-opinnot voivat sijoittua opiskelijan ammatillisten opintojen väliin tai kulkea niiden rinnalla. Pajamuotoinen tuki on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on haasteita yksittäisissä YTO-opinnoissa, kuten matematiikassa tai suomen kielessä. Opiskelijat opiskelevat muutoin oman ryhmänsä mukana. Tavoitteena on vahvistaa perustaitoa yksilöllisesti ja ohjatusti, jotta opiskelija voi myöhemmin osoittaa osaamisensa yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden opinnoissa.

Ammattialakohtainen OPVA-toteutus

Opetuslapäällikkö päättää mahdollisen ammattialakohtaisen OPVA-ryhmän tarpeesta, mikäli opintojen seurantalaverin jälkeen herää huoli useamman opiskelijan ammatillisten opintojen edistymisestä. Ammattialakohtainen OPVA-ryhmä voidaan toteuttaa intensiivijaksona tai 3+2-mallin mukaisesti, jolloin opiskelijat saavat OPVA-tukea kolmena päivänä viikossa ja opiskelevat kahtena päivänä viikossa muita opintoja, kuten esimerkiksi yhteisten tutkinnon osien osa-alueita. Ammattialakohtaisen OPVA-ryhmän tavoitteena on tukea opiskelijoita alalla tarvittavissa perustaidoissa, kuten vuorovaikutustaidoissa ja/tai asiakaspalvelutaidoissa.

Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen -OPVA-toteutus

Alojen opetuslapäälliköt voivat päättää yhdessä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa opiskeluvalmiuksien vahvistaminen -OPVA-toteutuksen tarpeesta. Tämä toteutus on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat intensiivisempää ohjausta ja tukea opiskelutaitoihin ja oman arkensa hallintaan. Opinnot voidaan toteuttaa maksimissaan kuuden kuukauden mittaisena intensiivijaksona tai esimerkiksi 3+2-mallin mukaisesti, jolloin opiskelijat saavat OPVA-tukea kolmena päivänä viikossa ja opiskelevat kahtena päivänä viikossa muita opintoja, kuten esimerkiksi yhteisten tutkinnon osien osa-alueita. Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen -OPVA-toteutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoita arjen- ja elämänhallinnan sekä opiskelutaitojen vahvistamisessa. Toteutuksen sisältö ja tavoitteet ovat ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta (VALMA)/tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (TUVA).

S2-kielipainotteinen OPVA-toteutus

Maahanmuuttaneet opiskelijat voivat hakeutua S2-kielipainotteiseen OPVA-toteutukseen TE-toimiston ohjaamana tai jatkuvan haun kautta. Kielipainotteinen OPVA-toteutus on tarkoitettu niille opiskelijoille, joiden suomen kielen taito on vielä liian heikko ammatillisen koko tutkinnon aloittamiseen. Ennen koulutukseen valintaa hakijat suorittavat kotoutumiskoulutuksen järjestämän suomen kielen testin, jonka perusteella heidät ohjataan OPVA-toteutuksiin. Kielipainotteinen OPVA-toteutus voidaan järjestää intensiivijaksona, 3+2-mallin tai hybridimallin mukaisesti. Kokonaisuus on laajuudessaan enintään kuuden kuukauden mittainen. Tavoitteena on, että opiskelijoilla on OPVA-jakson päätteeksi riittävät valmiudet vähintään yhden tutkinnon osan suorittamiseen.

Pajatoteutus	Oppimisvalmiuksien vahvistaminen - OPVA-toteutus
<ul style="list-style-type: none"> • Pajatoteutus on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on puutteita yksittäisissä yhteisten tutkinnon osien osa-alueissa. • Opinnot voidaan toteuttaa esimerkiksi 2–4 viikon mittaisena pajajaksona tiettyinä päivinä viikossa ammatillisten opintojen välissä tai opintojen rinnalla. • Opiskelijaa tuetaan yksilöllisesti pajassa, mutta hän opiskelee muutoin oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti • Pajatoteutuksesta vastaa YTO-opettaja tai pajassa toimiva taitovalmentaja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppimisvalmiuksien vahvistaminen -OPVA-toteutus on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on arjen- ja elämänhallinnan haasteita. • Opinnot toteutetaan ryhmämuotoisesti. Ryhmien muodostamisessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet. • Opinnot voidaan toteuttaa maksimissaan kuuden kuukauden mittaisena intensiivijaksona tai 3+2-mallin mukaisesti. • Opintojen tavoitteet ja sisällöt ovat ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta (VALMA) ja/tai tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (TUVA). • Toteutuksesta vastaava opettaja tekee yhteistyötä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa.

Ammattialakohtainen OPVA-toteutus	S2-kielipainottainen OPVA-toteutus
<ul style="list-style-type: none"> • Ammattialakohtainen OPVA-toteutus on tarkoitettu niille opiskelijoille, joiden ammatilliset opinnot eivät edisty. • Opinnot toteutetaan ryhmämuotoisesti ja ne kestävät henkilökohtaisesta suunnitelmasta riippuen maksimissaan 6 kuukautta. • Ammattialakohtainen OPVA voidaan toteuttaa intensiivijaksona tai 3+2-mallin mukaisesti. • Toteutuksesta vastaa ammattiopettaja, joka tekee tarpeen mukaan yhteistyötä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • S2-kielipainottainen OPVA-toteutus on tarkoitettu niille maahanmuuttaneille opiskelijoille, joiden kielitaito ei vielä riitä ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen. • Opinnot toteutetaan ryhmämuotoisesti ja ne kestävät henkilökohtaisesta suunnitelmasta riippuen 4–6 kuukautta. • Opinnot voidaan toteuttaa intensiivijaksona, 3+2-mallin tai hybridimallin mukaisesti. • Toteutuksesta vastaa ammattiopettaja, joka tekee tarpeen mukaan yhteistyötä koutumiskoulutuksen S2-opettajan kanssa.

OPVA-työryhmä

Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen toteutuksen suunnittelusta vastaa erityinen OPVA-työryhmä. Koulutuskeskus Salpauksen OPVA-työryhmä on monialainen ja sen ydinryhmään kuuluvat OPVA-opettajat ja OPVA-toteutuksissa mukana olevat S2-opettajat sekä YTO-opettajat. Ryhmämuotoisen OPVA-toteutuksen suunnittelussa ovat mukana myös opiskelijahuoltoryhmän jäsenet, kuten psykologit ja kuraattorit.

Ydinryhmän toimintaa tukemassa on vähintään kaksi kertaa vuodessa kokoontuva asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on keskustella opiskelijoiden opintojen etenemisestä ja hyväksyä toteutettavat OPVA-ryhmät aloittain. Asiantuntijaryhmän kutsuu koolle opetuslapäällikkö.

Asiantuntijaryhmään kuuluvat

- alan opetuslapäällikkö
- erityisopettajat
- opinto-ohjaajat.

Seuranta OPVA-opintojen jälkeen

Vastuuohjaaja pitää noin kolme kuukautta OPVA-jakson päättymisen jälkeen HOKS-keskustelun, johon osallistuvat opiskelija sekä tarvittaessa OPVA-opettaja ja kuraattori. Tapaamisessa keskustellaan opiskelijan opintojen etenemisestä ja mahdollisesta lisätuen tarpeesta.

Salpauksen OPVA-koulutuksen osa-alueet

OPVA-opinnot suunnitellaan HOKS-keskustelussa, johon opiskelija ilmoittautuu vastuuohjaajan tai opinto-ohjaajan ohjaamana. Valikoitavat opinnot sisällytetään opiskelijan omaan henkilökohtaiseen OPVA-polkuun.

Opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja ovat seuraavat:

- Opiskelutaidot
- Ammatillisten perustaitojen harjaannuttaminen
- Tieto- ja viestintätekniikan perustaidot
- Matematiikan perustaidot
- Viestinnän perustaidot
- Suomi toisena kielenä perustaidot
- Englannin kielen perustaidot
- Ruotsin kielen perustaidot
- Työelämätaidot
- Opiskelu- ja työkykyä edistävät perustaidot.

Opiskeluvalmiuksia tukevista opinnoista valitaan opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaiset toteutukset. Toteutuksissa painotetaan niitä sisältöalueita, joissa opiskelijalla on yhä haasteita. Esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan perustaidoissa voi tuen tarve liittyä opiskeluissa käytettävien sovellusten harjoitteluun tai matematiikan perustaidoissa päässä lasku- ja päättelytaidojen vahvistamiseen.

Opiskelija hankkii osaamista eri tavoin:

- oppilaitoksen oppimisympäristöissä lähiopetuksessa
- työpaikalla
- itsenäisesti ja ryhmissä työskentelemällä
- itsearviointien ja palautekeskustelujen avulla.

Opettajat tukevat ja ohjaavat opiskelijaa hänen opinnoissaan, seuraavat ja antavat palautetta osaamisen kehittymisestä. Opiskelijan on mahdollista saada tukea myös taitovalmentajalta.

OPVA-opinnot arvioidaan asteikolla *hyväksytty/hylätty*.

Opintojen arviointi tehdään opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS) kirjattujen tavoitteiden mukaisesti. Opiskelija saa hyväksytyin suorituksen (S), kun hän saavuttaa yksilölliset osaamistavoitteensa.

OPVA-opintotarjotin

Opiskelutaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- oman elämäntilanteen tunnistaminen
- elämän- ja arjenhallinnan taidot
- konflikti- ja ongelmaratkaisutaidot
- ajankäytön suunnitteleminen
- ajankäytön merkityksen tiedostaminen opiskelujen etenemiselle

- omien tavoitteiden asettaminen oppimiselle
- oman oppimistyylinsä tunnistaminen
- oppimisympäristöissä toimiminen yksin ja yhdessä
- opiskelutekniikoiden harjoittelu
- itsearviointitaitojen harjoittelu
- palautteen vastaanottaminen ja antaminen
- omatoiminen opiskelu oppilaitoksessa ja etäopiskeluna
- tiedon hakeminen eri lähteistä ja lähdekritiikin periaatteiden ymmärtäminen
- ammatillisen tutkinnon suoritusmahdollisuuksien parantaminen.

Ammatilliset perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat

Oppimistavoitteet:

- ammattialakohtaisissa vuorovaikutustilanteissa toimiminen (esim. asiakaspalvelutaidot, ryhmätyöt, ohjeiden vastaanottaminen, antaminen ja noudattaminen)
- oman alan perustaitojen harjoittelu (esim. työtehtävät työsalissa, kädentaidot ja näppäryys)

Tieto- ja viestintätekniikan perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- Word, PowerPoint ja Excel -ohjelmiin tutustuminen
- erilaiset oppimisympäristöt (Moodle, Wilma)
- sähköposti ja muut viestintävälineet
- sosiaalisen median käyttäminen.

Matematiikan perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- peruslaskutaidot
- prosenttilaskennan perusteet
- geometrian perusteet
- ongelmanratkaisutaidot.

Viestinnän perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- itsestä kertominen puhuen ja kirjoittaen
- oikeinkirjoitus, alkukirjaimet, yhdyssanat ja välimerkit
- lukusujuvuus, tekstin ymmärtäminen ja keskeisten asioiden tunnistaminen
- viestintätilanteissa toimiminen, esim. ryhmässä toimiminen ja dialogitaidot, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, esiintyminen
- tiedonhaku
- lyhyiden asiategstien kirjoittaminen esim. mielipidekirjoitus ja raportti.

Suomi toisena kielenä perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- kielen perusasiat ja rakenne
- alakohtainen perussanasto ja opinnoissa tarvittava sanasto
- arjen vuorovaikutustilanteet
- lyhyiden tekstien kirjoittaminen ja luetun ymmärtäminen
- puhuminen ja kuullun ymmärtäminen.

Englannin kielen perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- arjen ympäristöön liittyvä sanasto
- ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen
- arjen vuorovaikutustilanteet
- tekstien kirjoittaminen ja luetun ymmärtäminen.

Ruotsin kielen perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- arjen ympäristöön liittyvä sanasto
- ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen
- arjen vuorovaikutustilanteet
- tekstien kirjoittaminen ja luetun ymmärtäminen.

Työelämätaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- työelämässä vaadittavat sosiaaliset taidot
- työturvallisuus ja työssä jaksaminen
- palautteen antaminen ja vastaanottaminen sekä sen mukaan toimiminen
- oman toiminnan arviointi
- työntekijän oikeudet ja velvollisuudet.

Opiskelu- ja työkykyä edistävät perustaidot

Seuraavista kokonaisuuteen liittyvistä sisällöistä valitaan opiskelijan tarpeen mukaiset yksilöllisiä tavoitteita tukevat kohdat.

Oppimistavoitteet:

- omien fyysisten ja psyykkisten voimavarojen tunnistaminen sekä toimintakyvyn ja hyvinvoinnin vahvistaminen
- hygienian vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin
- sosiaalisten suhteiden merkitys hyvinvoinnille
- terveellisten elämäntapojen merkitys ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.